

Wrocław, 22. 05. 2017 r.

**Konferencja Polonistyk Uniwersyteckich
Wrocław 19-20 maja 2017 r.**

SPRAWOZDANIE

W dn. 19-20 maja 2017 r. w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego odbył się zjazd dyrektorów i dziekanów polonistycznych jednostek uniwersyteckich, którego organizatorem był Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. W spotkaniu wzięło udział 39 przedstawicieli z 20 jednostek uniwersyteckich oraz przedstawiciele IBL PAN (imienna lista uczestników – zał. nr 1).

I. W pierwszym dniu zjazdu obrady, które prowadziła Przewodnicząca KPU, prof. zw. dr hab. Renata Przybylska, przebiegały w następującym porządku:

1a.

Powitanie Gości przez Dziekana Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego, dra hab. Marcina Cieńskiego, prof. UWr oraz Dyrektora Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, dra hab. Pawła Kaczyńskiego, prof. UWr.

1b.

Otwarcie obrad zjazdu KPU przez prof. Renatę Przybylską (UJ), Przewodniczącą KPU.

2.

Wykład prof. Jana Miodka z Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego na temat uwarunkowań onomastycznych nazw miejscowości przyjętych na Dolnym Śląsku po 1945 r.

3.

Wprowadzenie przez dra hab. Dariusza Dybka (Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego) do głównego tematu obrad KPU, czyli kwestii funkcjonowania filologii polskiej w ramach systemu bolońskiego.

4.

Przedstawienie przez dr hab. Justynę Bajdę, prof. UWr (Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego) rozbieżności w funkcjonowaniu systemu bolońskiego we Francji i w Polsce.

5.

Przedstawienie przez dra hab. Dariusza Dybka wyników ankiety przeprowadzonej wśród studentów trzech kierunków prowadzonych w IFP UWr (filologia polska, kultura i praktyka tekstu oraz antropologia literatury, teatru i filmu), a dotyczących zalet i wad funkcjonowania filologii polskiej w ramach systemu bolońskiego.

6.

Dyskusja na temat sensowności zmiany statusu filologii polskiej w szkolnictwie wyższym: odejścia od zasad systemu bolońskiego i zmiany filologii polskiej na kierunek jednolitych studiów 5-letnich.

7.

Zwiedzanie Muzeum Pana Tadeusza.

II. W drugim dniu zjazdu obrady, które prowadziła Przewodnicząca KPU, prof. Renata Przybylska, przebiegały w następującym porządku:

1a.

Przedstawienie przez prof. Małgorzatę Nowak-Barcińską (KUL) kwestii związanych z funkcjonowaniem Konkursu o Nagrodę im. Cz. Zgorzelskiego po śmierci prof. Andrzeja Zgorzelskiego.

1b.

Propozycja prof. Małgorzaty Nowak-Barcińskiej powstania strony internetowej poświęconej Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich oraz Konkursowi o Nagrodę im. Cz. Zgorzelskiego.

1c.

Podjęcie uchwały popierającej powstanie strony internetowej poświęconej Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich oraz Konkursowi o Nagrodę im. Cz. Zgorzelskiego.

2.

Przedstawienie przez dr Agnieszkę Jarosz (KUL), sekretarz Konkursu o Nagrodę im. Cz. Zgorzelskiego, składu komisji konkursowych w najbliższej edycji konkursu oraz informacji o bieżących wpłatach jednostek na rzecz konkursu.

3.

Informacja prof. Renaty Przybylskiej o planowanych uchwałach KPU (z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę oraz popierającą powstanie Centrum Języka Polskiego).

4a.

Przedstawienie przez prof. Renatę Przybylską inicjatywy podjęcia przez KPU uchwały dotyczącej wprowadzenia egzaminu państwowego dla osób ubiegających się o stanowisko nauczyciela języka polskiego w szkolnictwie państwowym.

4b.

Dyskusja na temat podjęcia uchwały wymienionej w punkcie 4a.

5a.

Przedstawienie przez prof. Renatę Przybylską inicjatywy podjęcia przez KPU uchwały dotyczącej wprowadzenia przez uczelnie wyższe do zasad rekrutacji na wszystkie kierunki studiów – wyników egzaminu maturalnego z języka polskiego.

5b.

Dyskusja na temat podjęcia uchwały wymienionej w punkcie 5a.

5c.

Podjęcie uchwały dotyczącej wprowadzenia przez uczelnie wyższe do zasad rekrutacji na wszystkie kierunki studiów – wyników egzaminu maturalnego z języka polskiego.

6.

Sprawy różne.

7.

Zamknięcie obrad.

Szczegółowy przebieg obrad

Ad I 1b.

Prof. Renata Przybylska otwierając obrady zjazdu KPU przypomniała, że w I 2017 r. zmarł prof. Józef Tomasz Pokrzywniak – nie tylko wielki badacz kultury oświecenia, ale również dziekan Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej UAM, członek Rady Naukowej Instytutu Badań Literackich PAN, wreszcie – jeden z założycieli i długoletni Przewodniczący KPU. Na wniosek prof. Przybylskiej uczestnicy zjazdu KPU uczcili pamięć prof. J.T. Pokrzywniaka minutą ciszy.

Ad. I 3.

Dr hab. Dariusz Dybek, zastępca dyrektora IFP UWr ds. dydaktycznych, przedstawił główny temat obrad obecnego zjazdu KPU, tzn. ocenę funkcjonowania filologii polskiej w systemie bolońskim oraz sensowność działań zmierzających do zmiany studiów na kierunku filologia polska w system jednolitych (5-letnich) studiów. Temat ten został wybrany w trakcie korespondencji z członkami KPU.

Dr hab. D. Dybek wskazał przy tym, że problem nie powinien być traktowany w izolacji od innych ważnych kwestii, tzn. wizji absolwenta polonistyki oraz ustalenia, czy studia wyższe powinny mieć charakter elitarny, czy egalitarny, wreszcie – od dostrzeżenia, że studia wyższe są istotnym, ale tylko jednym z etapów nauczania.

Ad I 4.

Dr hab. Justyna Bajda, prof. UWr, zastępca dyrektora IFP UWr ds. studenckich, przedstawiła swoje refleksje dotyczące odmiennych uwarunkowań funkcjonowania szkolnictwa wyższego w Polsce i we Francji. Spostrzeżenia zawarte w wystąpieniu były efektem kilkukrotnych pobytów w roli wykładowcy na Uniwersytecie w Poitiers we Francji.

Prof. Bajda wskazała na liczne różnice w funkcjonowaniu systemu bolońskiego w Polsce i we Francji. Objawiają się one nie tyle w sferze idei ujednoczenia szkolnictwa wyższego w Europie, co na poziomie „technicznym”: w Polsce godzina zajęć akademickich trwa 45 min., we Francji – 60 min.; system ocen w naszym kraju przyjął w zdecydowanej większości uczelni postać w skali od 2,0 do 5,0, we Francji natomiast jest to skala od 0 do 20, przy czym najwyższe wartości (od 16 do 20) studenci otrzymują tam w wyjątkowych sytuacjach, natomiast przeliczenie ocen uzyskanych w Polsce (zazwyczaj są to oceny nie mniejsze niż 4,0) powoduje, że dla francuskich pracowników uniwersyteckich student legitymujący się średnią np. 17,0 okazuje się niewiarygodny.

Tego typu różnice przyczyniają się do tego, że program wymiany studenckiej Erasmus napotyka na wymierne, „techniczne” problemy.

Ad I 5.

Dr hab. Dariusz Dybek zaprezentował zebranych wyniki ankiety, którą przeprowadził wśród studentów wszystkich kierunków studiów prowadzonych w IFP UWr. Dotyczyła ona opinii studentów na temat funkcjonowania filologii polskiej w ramach systemu bolońskiego. W ankiecie wzięło udział 191 studentów. Wskazali oni na pozytywne i negatywne aspekty umieszczenia filologii polskiej wśród kierunków, na których obowiązuje trzystopniowy (uwzględnivszy studia doktoranckie) układ.

Wśród szczególnie często powtarzających się zalet wymieniano możliwość: uzyskania wyższego wykształcenia już po trzech latach; uzyskania szerszego, bo dwukierunkowego wykształcenia; zrobienia – bez negatywnych skutków – przerwy w studiach; mobilność studen-

tów korzystających z wyjazdów na uczelnie do innego miasta w Polsce lub innego kraju w Europie.

Do wad zaliczono natomiast: złudność atrakcyjności na rynku pracowniczym tych absolwentów, którzy ukończyli tylko I stopień studiów; powtarzanie się treści nauczania na I i II stopniu; obniżenie jakości kształcenia na II stopniu, wynikające z przyjęcia na filologię polską absolwentów innych kierunków; konieczność opanowania w ciągu 3 lat treści nauczania przewidzianych w dawnym systemie na 5-letni okres.

Ankieta wykazała, że studenci więcej korzyści dostrzegają w systemie jednolitych (5-letnich) studiów.

Ad I 6.

W trakcie dyskusji nad sensownością odejścia od zasad systemu bolońskiego i zmiany filologii polskiej na kierunek jednolitych studiów 5-letnich głos zabrali zarówno zwolennicy obecnego systemu (3-letnie studia I stopnia i 2-letnie studia II stopnia), jak i zwolennicy powrotu do jednolitego systemu studiów.

Dr hab. Jarosław Fazan, prodziekan ds. dydaktycznych WP UJ, wskazał na fakt, że dzięki systemowi bolońskiemu absolwenci polonistyki mają szansę uzyskać wiedzę nie tylko z zakresu filologii polskiej, ale też innych kierunków humanistycznych i społecznych, a to z kolei daje im dobre rekomendacje na rynku pracowniczym, bowiem mają wiedzę i umiejętności pozwalające odnaleźć się na tym rynku i pożądanę przez pracodawców.

Prof. Fazana poparł dr hab. Michał Kuran (wicedyrektor IFP UŁ), podkreślając m.in. znaczenie pracy licencjackiej, która już po 3 latach (a nie – jak w przypadku pracy magisterskiej – po 5 latach) sprawdza kompetencje uzyskane przez studenta polonistyki. Zauważył on też, iż jedną z bolączek systemu bolońskiego podnoszonych przez studentów biorących udział w ankiecie, czyli – niejednorodność wykształcenia studentów na II stopniu (będącą wynikiem przejścia na filologię polską absolwentów innych kierunków), na Uniwersytecie Łódzkim zniwelowano poprzez wprowadzenie obowiązkowych zajęć, które owi studenci muszą podjąć, a które mają za zadanie przedstawienie treści nauczania nieobecnych na kierunkach niepolonistycznych.

Dr hab. prof. UWM Mariusz Rutkowski, dyrektor Instytutu Polonistyki i Logopedii Uniwersytetu Mazursko-Warmińskiego w Olsztynie oraz dr hab. prof. UMK Wacław Lewandowski, dyrektor Instytutu Literatury Polskiej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu zaznaczyli swoje przywiązanie do dawnego systemu, jednak wskazali na niebezpieczeństwo skutków powrotu do niego – dotknie ono głównie małe ośrodki akademickie, do których trafiają studenci bardzo często planujący ukończenie wyłącznie I stopnia studiów oraz osoby łączące studia z pracą – dla nich 5-letni okres wyłączenia z możliwości podjęcia pracy byłby powodem do rezygnacji z podjęcia studiów.

Ad. II 1a.

Drugi dzień obrad rozpoczął się od omówienia spraw związanych z Konkursem o Nagrodę im. Cz. Zgorzelskiego. Prof. Małgorzata Nowak-Barcińska, dyrektor IFP Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, przypomniała zebranych o śmierci prof. Andrzeja Zgorzelskiego, która miała miejsce w IV 2017 r. Prof. Zgorzelski należał do osób wspierających – poprzez fundację – Konkurs o Nagrodę im. Cz. Zgorzelskiego. Wprawdzie wdowa po prof. A. Zgorzelskim zadeklarowała chęć wspierania finansowego Konkursu, jednak kwestie te nie zostały jeszcze uregulowane prawnie.

Prof. Nowak-Barcińska przypomniała też o obowiązku wpłat na Konkurs o Nagrodę im. Cz. Zgorzelskiego tych wszystkich jednostek, które uczestniczą w przedsięwzięciu i których absolwenci mają szansę na zdobycie jednej z cennych nagród (finansowych i w postaci druku ich prac magisterskich) oraz przekazała informacje dotyczące bieżących wpłat na rzecz Konkursu. Została również podana data kolejnej gali wieńczącej tegoroczną edycję konkursu – odbędzie się ona 27 X 2017 r. w Lublinie (w związku z uroczystym wręczeniem nagród laureatom Konkursu następny zjazd KPU zaplanowano na 26-27 X w Kazimierzu Dolnym oraz w Lublinie).

Ad II 1b.

Prof. Nowak-Barcińska zaproponowała utworzenie profesjonalnej strony internetowej poświęconej i Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich, i Konkursowi o Nagrodę im. Cz. Zgorzelskiego – na tej stronie byłoby możliwe m.in. zamieszczanie nagrodzonych prac.

Ad II 1c.

Prof. Renata Przybylska poddała pod głosowanie uchwałę KPU popierającą stworzenie strony internetowej poświęconej Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich oraz Konkursowi o Nagrodę im. Cz. Zgorzelskiego.

Uchwała została podjęta jednogłośnie (33 głosy – za, 0 głosów wstrzymujących się, 0 głosów przeciwnych).

Ad. II 2.

Dr Agnieszka Jarosz (KUL), sekretarz Konkursu o Nagrodę im. Cz. Zgorzelskiego, przedstawiła zebranym skład obu komisji (językoznawczej oraz literaturoznawczej), które w tej kadencji będą oceniać prace nadesłane na Konkurs.

Dr Jarosz poinformowała również o stanie konta funduszu Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich.

Ad. II 3.

Prof. Renata Przybylska przedstawiła planowane w najbliższej przyszłości uchwały KPU. Będą to: uchwała z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę (podkreślająca znaczenie języka polskiego dla tożsamości narodowej) oraz uchwała popierająca powstanie Centrum Języka Polskiego. Ta druga ma dotyczyć swoistego humanistycznego odpowiednika Centrum Nauki Kopernik – Centrum Języka Polskiego łączyłoby w sobie funkcję muzeum z działającą z wykorzystaniem metod interaktywnych placówką edukacyjną.

Prof. Tomasz Chachulski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz Instytut Badań Literackich PAN) poinformował, że w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego realizowany jest program „Niepodległa”, którego cele są w określonym zakresie podobne do tych, do których miałyby dążyć Centrum Języka Polskiego, wskazane zatem byłoby połączenie wysiłków w ramach obu projektów.

Ad. II 4a.

Prof. Renata Przybylska zasygnalizowała konieczność podjęcia inicjatywy dotyczącej wprowadzenia egzaminu państwowego dla osób ubiegających się o stanowisko nauczyciela języka polskiego w szkolnictwie państwowym. Ewentualna uchwała KPU mogłaby wpłynąć na stworzenie egzaminu na wzór tych, które są organizowane dla absolwentów studiów prawni-

czych albo kierunków lekarskich. Egzamin – zdaniem prof. Przybylskiej – miałyby szanse podnieść prestiż tak ważnego zawodu, jakim jest zawód nauczyciela (języka polskiego) i sprawić, że utrudnione dojście do wykonywania tego zawodu miałyby osoby, których kwalifikacji nie są pełne.

Ad II 4b.

Dr hab. Dariusz Dybek zaproponował wstępną wersję uchwały, brzmiącą następująco: „Uczestniczący w zjeździe Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich w dn. 19-20 maja 2017 r. we Wrocławiu przedstawiciele 20 instytutów i katedr filologii polskiej z 19 ośrodków akademickich (rektorzy, dziekani, dyrektorzy oraz zastępcy dyrektorów ww. instytucji) zwracają się do Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego o wprowadzenie obligatoryjnego egzaminu państwowego, który potwierdzi u osób ubiegających się o stanowisko nauczyciela języka polskiego na wszystkich etapach szkolnictwa – ich odpowiednie kompetencje do nauczania języka polskiego.

Egzamin ten pozwoliłby wyeliminować możliwość pełnienia tego niezwykle istotnego dla tożsamości narodowej zawodu przez tych absolwentów wyższych uczelni, którzy nie przeszli w ramach studiów (na kierunku nauczycielskim albo w trakcie specjalności nauczycielskiej) pełnego, czyli 5-letniego procesu zdobywania wiedzy i umiejętności niezbędnych do prowadzenia procesu dydaktycznego w szkole.

Postulat ten ma również na celu podniesienie rangi zawodu nauczyciela języka polskiego – podwyższenie standardów koniecznych do uzyskania prawa do nauczania tego przedmiotu z pewnością przyczyni się do wyeliminowania zjawiska tzw. doboru negatywnego do zawodu”.

Nad tekstem uchwały odbyła się dyskusja. Dr hab. prof. UW r Marcin Cieński wskazał, że w takim brzmieniu odbierałaby ona prawa nabyte, co jest wadą prawną, zatem należałoby w tekście użyć sformułowania, wedle którego pozytywne przejście egzaminu byłoby rekomendacją dla pracodawców. Prof. Krzysztof Uniłowski, dyrektor Instytutu Nauk o Literaturze Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach podważył jednak zasadność podejmowania uchwały, wskazując, że uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela języka polskiego otrzymują osoby, które w ramach studiów lub specjalistycznych kursów spełniły określone standardy, a fakt ten potwierdzają instytucje uprawnione do prowadzenia kursów pedagogicznych. Głos poparcia dla stanowiska prof. Uniłowskiego wyraził dr hab. prof. UJK Piotr Zbrój, dyrektor IFP Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Zaproponował on, by ewentualnie egzaminowi poddawane były te osoby, które nie ukończyły kierunków nauczycielskich albo specjalności nauczycielskich na wyższych uczelniach, a uprawnienia pedagogiczne uzyskały w innych instytucjach.

Prof. Bernadetta Kuczera-Chachulska (dyrektor IFP UKSW) przypomniała jednak, że analogiczny egzamin przeprowadzany jest dla absolwentów studiów prawniczych i kierunków lekarskich i nie deprecjonuje on wykształcenia uzyskanego w trakcie studiów. Dr Marta Karamańska, zastępca dyrektora IFP ds. studenckich Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie podkreśliła natomiast, że w obecnej sytuacji prawnej jest możliwe, by uprawnienia do nauczania języka polskiego w szkole ponadgimnazjalnej otrzymywały osoby, które nie ukończyły kierunku nauczycielskiego lub specjalności nauczycielskiej na uniwersyteckiej polonistyce, co można postrzegać jako „psucie rynku”. Dr hab. M. Kuran wskazał zaś, że podjęcie uchwały, a następnie jej realizacja przez MENiS, dałyby absolwentom polonistyk uniwersyteckich większe szanse na uzyskanie zatrudnienia jako nauczyciel języka polskiego, bowiem byłby to rodzaj rekomendacji dla pracodawców: mogliby oni wybierać pomiędzy osobami,

które uprawnienia pedagogiczne uzyskały w ramach studiów na kierunkach i specjalnościach nauczycielskich, a osobami legitymującymi się ukończeniem kursów pedagogicznych.

Dr hab. prof. ATH Marek Bernacki z Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku Białej podkreślił jednak, że podstawowym dokumentem określającym kompetencje kandydata do zawodu jest suplement do dyplomu – właśnie tam znajdują się informacje wskazujące na wiedzę i umiejętności przyszłego nauczyciela. Dr hab. M. Bernacki zasugerował, by z podjęciem uchwały wstrzymać się do czasu zatwierdzenia przez MNiSW „Ustawy 2.0”, czyli Ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Prof. Chachulski powiadomił, że sekcja nauki o literaturze IBL PAN pod przewodnictwem prof. Anny Janus-Sitarz pracuje nad projektem uchwały rekomendującej absolwentów filologii polskiej do zawodu nauczyciela języka polskiego, i zasugerował korelację działań KPU oraz IBL.

Wobec pojawienia się dwóch stanowisk: dążącego do podjęcia uchwały w trakcie trwającego zjazdu KPU oraz wskazującego na zasadność odłożenia w czasie tej uchwały do kolejnego zjazdu (X 2017 r.), prof. Renata Przybylska poddała pod głosowanie wniosek, zgodnie z którym uchwała miałaby zostać podjęta podczas obecnego zjazdu KPU. Za wnioskiem opowiedziało się 5 uczestników zjazdu, natomiast przeciw – 28 osób (nie było głosów wstrzymujących się). W związku z tym – i w sytuacji niejasnych uwarunkowań prawnych, które może rozstrzygnąć „Ustawa 2.0” – zjazd KPU postanowił odłożyć w czasie procedowanie uchwały.

Ad II 5a.

Prof. Renata Przybylska wskazała na kolejną ważną kwestię – systematyczne obniżanie rangi egzaminu maturalnego z języka polskiego. Owo obniżanie przejawia się m.in. w tym, że władze uczelni rezygnują z brania pod uwagę podczas rekrutacji na kierunki inne niż filologia polska – wyników wspomnianego egzaminu maturalnego. Prof. Przybylska wystąpiła więc z propozycją podjęcia przez KPU uchwały dotyczącej wprowadzenia przez uczelnie wyższe do zasad rekrutacji na wszystkie kierunki studiów – wyników egzaminu maturalnego z języka polskiego.

Ad II 5b.

Dr hab. Dariusz Dybek zaproponował wstępną wersję uchwały, brzmiącą następująco:

„Uczestniczący w zjeździe Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich w dn. 19-20 maja 2017 r. we Wrocławiu przedstawiciele 20 instytutów i katedr filologii polskiej z 19 ośrodków akademickich (rektorzy, dziekani, dyrektorzy oraz zastępcy dyrektorów ww. instytucji) zwracają się do Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z prośbą o zobligowanie uczelni państwowych, by do zasad rekrutacji na wszystkie prowadzone przez te uczelnie kierunki studiów wprowadzić jako jedną z podstawowych zasad rekrutacyjnych – wynik z pisemnego egzaminu maturalnego z języka polskiego (na poziomie podstawowym i/lub poziomie rozszerzonym).

Postulat ten wynika z przekonania, że potwierdzona przez egzamin maturalny znajomość języka polskiego i kultury polskiej będzie poświadczać odpowiednie kompetencje językowe kandydata na studia wyższe. Owe kompetencje natomiast są istotne nie tylko dla absolwentów kierunków humanistycznych i społecznych, ale dla wszystkich osób legitymizujących się wyższym wykształceniem (licencjackim lub magisterskim).

Podniesienia rangi egzaminu maturalnego z języka polskiego (osiągnięte m.in. przez uznanie go za ważny komponent podczas rekrutacji na wszelkie kierunki studiów) uwypukli również znaczenie, jakie mają nie tylko umiejętności stosowania języka polskiego w różnych sytuacjach, ale także – wiedza o kulturze własnego kraju, stanowiąca bardzo ważny element tożsamości narodowej”.

Nad tekstem uchwały odbyła się dyskusja. Dr hab. prof. UW r Marcin Cieński zaproponował, by zastąpić słowo „zobligowanie” wyrazem „apel” – to pierwsze mogłoby zostać odczytane jako naruszenie wolności uniwersytetów do stanowienia o sobie. Dr hab. prof. UMK Wacław Lewandowski zaznaczył zaś, że właściwym odbiorcą uchwały nie powinno być tylko Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (bowiem ingeruje ono w terminy rekrutacji, a nie w ich zasady), ale przede wszystkim rektorzy i senaty wyższych uczelni. Propozycję tę poparł dr hab. prof. ATH Marek Bernacki, przypominając, że ustalaniem zasad rekrutacji zajmują się przede wszystkim prorektorzy, prodekan ds. dydaktycznych oraz dyrektorzy ds. kształcenia (dydaktyki), więc przede wszystkim do nich powinien dotrzeć apel KPU. Dr hab. prof. UW r Paweł Kaczyński zaproponował natomiast, aby w tekście uchwały nie wskazywać wyłącznie na egzamin pisemny z języka polskiego. W związku z tym, że od roku 2015/2016 zmieniła się formuła egzaminu ustnego z tego przedmiotu, należałoby dać możliwość wyboru przez władze uczelni, czy podczas rekrutacji na wszelkie kierunki prowadzone przez te uczelnie brać pod uwagę tylko wynik z egzaminu pisemnego, czy też również – z egzaminu ustnego.

Pozostali dyskutanci poparli wprowadzenie tych zmian.

Ad II 5c.

Prof. Renata Przybylska poddała pod głosowanie uchwałę apelującą do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz do rektorów i senatów wyższych uczelni, by do zasad rekrutacji na wszystkie kierunki prowadzone przez uczelnie dodać wynik egzaminu maturalnego z języka polskiego.

Za przyjęciem uchwały opowiedziało się 33 uczestników zjazdu KPU, padł 1 głos wstrzymujący się, nie było głosów przeciwnych.

Prof. Przybylska poinformowała, że ostatecznym kształtem językowym uchwały zajmie się dr Agnieszka Jarosz.

Ad II 6.

W sprawach różnych zajęto się następującymi kwestiami:

a) Dr Tomasz Ratajczak, zastępca dyrektora IFP ds. kształcenia i studenckich Uniwersytetu Zielonogórskiego, zaprosił uczestników zjazdu KPU na kolejne spotkanie, które odbędzie się w V 2018 r. w Zielonej Górze (wstępnie planowane są trzydniowe obrady).

Prof. R. Przybylska przypomniała natomiast, iż w 2019 r. zjazd będzie miał miejsce w Gdańsku.

b) Na prośbę prof. R. Przybylskiej dr T. Ratajczak przypomniał zebranym o zagadnieniu, które wywołało szczególną dyskusję podczas zjazdu KPU w V 2016 r. w Łodzi. Jest to zagadnienie istotne zwłaszcza dla mniejszych ośrodków, w których systematycznie spada liczba kandydatów na „klasyczną” polonistykę. W Zielonej Górze zaproponowano trzy zintegrowane kierunki, z których jeden to typowa filologia polska, a pozostałe to: „Literatura popularna i kreacja światów gier” oraz „Filologiczna obsługa Internetu i e-edycerstwo”. Dzięki temu za-

biegowi możliwe jest obniżenie kosztów nauczania przez prowadzenie części zajęć wspólnie dla wszystkich trzech kierunków, a także – co szczególnie istotne – uchronienie filologii polskiej przed wygaszeniem kierunku.

c) Dr hab. prof. UW r Marcin Cieński przedstawił funkcjonowanie na Wydziale Filologicznym UW r III stopnia studiów, czyli – studiów doktoranckich. Zaznaczył, że stopniowo zmniejsza się i liczba, i jakość kandydatów na te studia. O ile proporcja liczby absolwentów studiów II stopnia podejmujących studia doktoranckie w zakresie filologii polskiej do liczby uczestników studiów doktoranckich na całym Wydziale Filologicznym nie zmienia się, to dostrzec można nowe preferencje kandydatów i doktorantów co do podejmowanej przez nich tematyki badań: coraz częściej jest to tematyka obejmująca kulturę popularną i masową, coraz rzadziej natomiast pojawiają się osoby zainteresowane problematyką wchodzącą w skład typowej polonistyki (np. literaturą staropolską). Po części jest to efekt odmiennych oczekiwań studentów I stopnia – wydają się oni mało ciekawi klasycznej uniwersyteckiej kultury.

d) Podobną refleksję przedstawiła dr hab. prof. UW B Violetta Wejs-Milewska z Uniwersytetu w Białymstoku – w jej macierzystej jednostce doktoranci również wybierają przede wszystkim tematy „nowoczesne” i wyraźnie dostrzegalne jest funkcjonowanie dwóch osobnych kodów kulturowych między prowadzącymi zajęcia i studentami.

Nie spełniło oczekiwań władz IFP UW B wprowadzenie tzw. studiów „40+” – wprawdzie ci studenci, którzy są starsi od większości osób pobierających naukę na miejscowej filologii polskiej, wykazują się szerszą wiedzą i zdyscyplinowaniem, jest ich jednak stosunkowo niewielu i niemożliwe było utworzenie dla nich osobnych grup zajęciowych.

e) Prof. B. Kuczera Chachulska wróciła do tematu obrad z poprzedniego dnia i stwierdziła, że system boloński dezorganizuje na filologii polskiej proces naukowy, który wymaga czasu oraz dogłębności badań. Odnosi się to również do studiów doktoranckich, na których mniejsze znaczenie ma obecnie zajmowanie się określonym zagadnieniem naukowym, coraz większą wagę zaś przykładają studenci do uczestnictwa w konferencjach dla doktorantów oraz do publikowania artykułów nie zawsze przygotowanych w sposób solidny – konieczność uzyskania odpowiedniej liczby punktów w celu zdobycia stypendium doktoranckiego stała się priorytetem.

f) Dr hab. Michał Kuran przedstawił jeden ze sposobów na zmotywowanie studentów do zajmowania się klasyczną problematyką historycznoliteracką: na swoich zajęciach łączy on doświadczenia lekturowe z umiejętnościami komputerowymi, co udowadnia studentom, że wiedza uzyskana podczas ćwiczeń i wykładów może zostać połączona z nowoczesnymi kompetencjami.

Ad II 7.

Prof. Renata Przybylska zamknęła obrady zjazdu KPU, sygnalizując, że jednym z tematów podejmowanych podczas zjazdu w 2018 r. w Zielonej Górze powinny być losy zawodowe absolwentów filologii polskiej – znajomość tych losów pozwoli ustalić, czy studia odpowiednio przygotowują studentów do funkcjonowania w społeczeństwie.

Podsumowanie – najważniejsze ustalenia:

- a) Podjęcie uchwały popierającej powstanie strony internetowej poświęconej Konferencji Polonistyk Uniwersyteckich oraz Konkursowi o Nagrodę im. Cz. Zgorzelskiego.

- b) Podjęcie uchwały apelującej do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz do rektorów i senatów wyższych uczelni, by do zasad rekrutacji na wszystkie kierunki prowadzone przez uczelnie dodać wynik egzaminu maturalnego z języka polskiego.
- c) Ustalenie terminu zjazdu KPU w Kazimierzu Dolnym/Lublinie (26-27 X 2017 r.).
- d) Ustalenie terminu zjazdu KPU w Zielonej Górze (druga połowa maja 2018 r.).

Przewodnicząca KPU:
Prof. zw. Dr hab. Renata Przybylska

Organizatorzy:

Dr hab. prof. UW r Marcin Cieński
Dr hab. prof. UW r Paweł Kaczyński
Dr hab. prof. UW r Justyna Bajda
Dr Anna Kochan
Dr hab. Dariusz Dybek